

Věc C-21/24

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

12. ledna 2024

Předkládající soud:

Juzgado de lo Mercantil n.º 1 de Zaragoza (Španělsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

10. ledna 2024

Žalobkyně:

CP

Žalovaná:

Nissan Iberia S. A.

Předmět původního řízení

Řízení o předběžné otázce – Kartelové dohody – Článek 101 SFEU – Směrnice 2014/104/EU – Náhrada škody způsobené protisoutěžním jednáním – Lhůta pro podání žaloby na náhradu škody – Promlčení

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Náhrada škody způsobené protisoutěžním jednáním – Použití vnitrostátní právní úpravy provádějící evropskou směrnici na žaloby na náhradu škody podané po provedení směrnice, ale týkající se skutečností před provedením směrnice – Povinnost uplatnit žalobu na náhradu škody – Promlčecí lhůta – Výpočet promlčecí lhůty – Předběžná povaha správních rozhodnutí o uložení sankcí – Problematika jejich zveřejnění

Předběžné otázky

- 1) Existuje v unijním právu právní základ pro rozlišení mezi možností a povinností podat žalobu na náhradu škody způsobené protisoutěžním jednáním, anebo naopak, jakmile se poškozený dozví nebo mohl dozvědět jak o skutečnosti, že mu v důsledku tohoto jednání vznikla škoda, tak o totožnosti pachatele tohoto jednání, musí takovou žalobu podat, přičemž začíná běžet promlčecí lhůta?
- 2) Musí se pro podání žaloby na náhradu škody k soudu vyčkat na právní moc rozhodnutí o uložení sankce, anebo naopak, pokud rozhodnutí Národní komise pro trhy a hospodářskou soutěž, zveřejněné v plném rozsahu, obsahuje totožnost pachatelů dotčeného protiprávního jednání, jeho přesnou dobu trvání a výrobky, jichž se toto protiprávní jednání týká, je třeba mít za to, že žaloba na náhradu škody může být podána k soudu a že začíná běžet promlčecí lhůta?
- 3) Musí být zveřejnění celé sankce na oficiálních a veřejných internetových stránkách Národní komise pro trhy a hospodářskou soutěž považováno pro účely počátku běhu promlčecí lhůty za rovnocenné zveřejnění shrnutí rozhodnutí, které Komise formalizuje v *Úředním věstníku Evropské unie*, jelikož zveřejnění rozhodnutí Národní komise pro trhy a hospodářskou soutěž je formalizováno pouze na oficiálních internetových stránkách?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

SFEU: články 101, 102 a 267

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži: zejména čl. 22 odst. 1

Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy

Rozsudky Soudního dvora EU C-637/17, C-267/20, C-453/99, C-557/12, C-295/04 a C-298/04, usnesení Soudního dvora EU C-199/22 a stanovisko C-605/21

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Constitución Española (Ústava Španělska): čl. 9 odst. 3, čl. 24 odst. 1 a čl. 117 odst. 1

Ley de Enjuiciamiento Civil (občanský soudní řád): článek 22, článek 43 a čl. 455 odst. 1

Ley de Defensa de la Competencia (zákon o ochraně hospodářské soutěže): články 13 a 74 a první přechodné ustanovení

Código Civil (občanský zákoník): článek 1902 a čl. 1968 odst. 2

Real Decreto-ley 9/2017, de 26 de mayo, por el que se transponen directivas de la Unión Europea en los ámbitos financiero, mercantil y sanitario, y sobre el desplazamiento de trabajadores (královské nařízení s mocí zákona 9/2017 ze dne 26. května 2017, jímž se provádějí směrnice Evropské unie ve finanční, obchodní a zdravotní oblasti a o vysílání pracovníků)

Nález Ústavního soudu č. 19/2008 a č. 192/2009

Rozsudky Nejvyššího soudu č. 651/2013, č. 926/2023, č. 947/2023, č. 528/2013, č. 511/2018, č. 112/2022, č. 434/2021 a č. 780/2021

Rozsudek provinčního soudu v Zaragoze č. 118/2023

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 CP podala žalobu proti společnosti Nissan Iberia S. A., kterou se domáhala náhrady škody způsobené nákupem vozidla, a to na základě sankce, kterou žalované uložila Comisión Nacional del Mercado y la Competencia (CNMC) (Národní komise pro trhy a hospodářskou soutěž, Španělsko) (dále jen „CNMC“).
- 2 Předkládající soud rozhodl, že tyto žaloby jsou promlčené, neboť měl za to, že žaloba měla být podána ihned po zveřejnění celého rozhodnutí CNMC na jejích oficiálních internetových stránkách, aniž by se čekalo na jeho právní moc.
- 3 Audiencia Provincial de Zaragoza (provinční soud v Zaragoze, Španělsko) částečně vyhověl odvolání podanému proti rozhodnutí tohoto soudu, a to pokud jde o neexistenci promlčení žaloby, a měl za to, že lhůta musí běžet od okamžiku, kdy je rozhodnutí CNMC pravomocné na základě rozsudku Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko).

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 4 Žalovaná vznáší otázku, zda je výklad vnitrostátní právní úpravy v tom smyslu, že promlčecí lhůta pro žaloby na náhradu škody způsobené protisoutěžním jednáním nezačíná běžet okamžikem úředního zveřejnění celého správního rozhodnutí o uložení sankce vydaného vnitrostátním orgánem pro hospodářskou soutěž, i když je toto rozhodnutí o uložení sankce napadeno u soudu, v rozporu s unijním právem a unijní judikaturou.

Dále, ve vztahu k zásadě právní jistoty a zásady zákazu retroaktivity, vznáší otázku, jaká právní úprava je použitelná na skutky, k nimž došlo po nabytí účinnosti směrnice 2014/104/EU a předpisů, které ji provádějí (zákon na ochranu

hospodářské soutěže), s odkazem na skutky či administrativní rozhodnutí, k nimž došlo před vstupem v platnost uvedené právní úpravy, přičemž lhůta pro promlčení použitelná na takové skutky na základě předchozí právní úpravy dosud neuplynula.

Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 5 V návaznosti na judikaturu Soudního dvora Evropské unie týkající se kartelové dohody o nákladních vozidlech vznikly ve Španělsku doktrinální a judikатурní rozdíly pokud jde o retroaktivní uplatňování směrnice o náhradě škody a promlčecí lhůty, jakož i o možnost dovolávat se směrnice o náhradě škody *contra legem*.
- 6 Podle předkládajícího soudu řešením bylo rozlišovat mezi předchozím rozhodnutím orgánu pro hospodářskou soutěž majícím předběžnou povahu a promlčecí lhůtou. V tomto ohledu se domnívá, že v návaznosti na rozsudek C-267/20, pokud jde o promlčecí lhůtu pro žaloby na náhradu škody způsobené protisoutěžním jednáním, nemůže promlčecí lhůta začít běžet dříve, než se poškozený dozví nebo mohl dozvědět o: a) existenci protiprávního jednání; b) existenci škody; c) příčinné souvislosti mezi nimi; d) totožnosti pachatele protiprávního jednání. Ačkoli vnitrostátní judikatura uvádí, že od zveřejnění rozhodnutí o uložení sankce v Úředním věstníku běží pětiletá lhůta pro podání žaloby, předkládající soud s touto lhůtou nesouhlasí.
- 7 V každém případě upozorňuje na určité překážky uplatnění této promlčecí lhůty. Zaprvé neexistuje žádné právní pravidlo, které by pro podání žaloby vyžadovalo pravomocnou povahu předchozího rozhodnutí orgánu pro hospodářskou soutěž. Kromě toho po změně zákona o ochraně hospodářské soutěže v roce 2007 již není nezbytné, aby pro podání žaloby existovalo předchozí správní rozhodnutí konstatující protisoutěžní jednání. Osoby poškozené porušením zákazů protisoutěžního jednání mohou nyní podávat žaloby proti porušitelům za účelem vymáhání svých práv přímo u soudu, nezávisle na vyšetřování nebo rozhodnutích orgánů pro hospodářskou soutěž.
- 8 Zadruhé vyvstává problém vědomosti poškozených o tomto rozhodnutí. V případě žalob na náhradu škody způsobené kartelovou dohodou výrobců vozidel by *dies a quo* [začátek běhu lhůty] měl být teoreticky stanoven v okamžiku, kdy bylo správní rozhodnutí zveřejněno. V okamžiku, kdy je známa existence protiprávního jednání, jsou přesně specifikováni porušitelé, doba trvání protiprávního jednání a lze určit příčinnou souvislost škody. Nicméně, vzhledem k mnoha žalobám podaným po celém Španělsku, nad rámec sankčního řízení zahájeného CNMC, jaký okamžik je třeba považovat za referenční pro podání žaloby: zveřejnění rozhodnutí na internetových stránkách CNMC, vydání tiskové zprávy CNMC, široká publicita v médiích na vnitrostátní úrovni, pravomocný rozsudek Tribunal Supremo (Nejvyšší soud), kterým se potvrzuje sankce? Je třeba mít rovněž na paměti, že rozsudek potvrzující sankci není oznámen prostřednictvím tiskové

zprávy, ani v úředním věstníku, ani na volně přístupných internetových stránkách, ale v soudní databázi, jejíž existence není veřejnosti známa.

- 9 Pokud jde o počátek běhu promlčecí lhůty pro uplatnění žaloby na náhradu škody, vyvstává otázka, zda je třeba vycházet z data zveřejnění správního rozhodnutí o uložení sankce, které nebude vždy existovat, neboť náhradu škody lze požadovat v samostatném občanskoprávním řízení, nebo z data, kdy toto rozhodnutí nabylo právní moci.
- 10 Audiencia Provincial de Zaragoza (provinční soud v Zaragoze) zastává názor, že promlčecí lhůta pro podání žaloby na náhradu škody začíná běžet zveřejněním rozhodnutí o uložení sankce, aniž by byla dotčena skutečnost, že po zahájení občanskoprávního řízení může být toto řízení přerušeno za účelem zjištění důsledků následných rozsudků, které mohou být vydány v rámci soudního řízení správního.
- 11 Další možností by bylo mít za to, že promlčecí lhůta začíná běžet dnem, kdy rozhodnutí o uložení sankce nabylo právní moci. Zde však vzniká problém, že se jedná o dvě různé jurisdikce: civilní soud, u něhož je podána žaloba na náhradu škody, a správní soud, u něhož je podána žaloba proti rozhodnutí o uložení sankce, což s sebou nese riziko protichůdných soudních rozhodnutí ve vztahu ke stejnému skutečným.
- 12 Kromě toho vyvstává otázka, jakou právní úpravou se má řídit promlčení v případě žalob na náhradu škody podaných po vstupu právních předpisů provádějících směrnici 2014/104/EU v platnost, ale týkajících se skutečností nebo rozhodnutí přijatých před jejím vstupem v platnost.